

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การประเมินผลการเรียนการสอนที่มีคุณภาพเป็นเครื่องมือสำคัญในการช่วยพัฒนาคุณภาพในการเรียนการสอน ทั้งนี้ เพราะระบบการเรียนการสอนประกอบด้วยองค์ประกอบที่สัมพันธ์กัน คือ การกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่ง องค์ประกอบทั้งสามส่วนมีปฏิสัมพันธ์กัน กล่าวคือ การประเมินผลการเรียนรู้เป็นส่วนที่ช่วย สะท้อนให้เห็นว่าการเรียนการสอนนั้นได้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ หากน้อยเพียงใด มีปัญหาอุปสรรคใดบ้างและสะท้อนให้เห็นถึงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ว่าเหมาะสม สมดคล้องกัน เพียงใด จะเห็นได้ว่าการประเมินผลทำหน้าที่ให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและปรับปรุง แก้ไข ทำให้การเรียนการสอนมีคุณภาพและเกิดประสิทธิภาพ ดังที่ อุทุมพร จำรมาน (2530 : 1) กล่าวไว้ว่า การวัดและการประเมินเป็นสิ่งสำคัญในระบบการเรียนการสอน เพราะเป็นตัวชี้ให้เห็น ข้อบกพร่อง จุดอ่อน จุดแข็งของระบบว่ามีอยู่ที่ไหนบ้าง การวัดและการประเมินที่ดีเปรียบเสมือน คำติชมในเชิงสร้างสรรค์ที่ให้กับผู้สอน ผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้องเพื่อให้เห็นร่วมกันว่าสิ่งที่เกิดขึ้นนั้นเป็น อย่างไร เช่นเดียวกับบุญธรรม กิจบูรณะบริสุทธิ์ (2535 : 1) ได้กล่าวไว้ว่า การวัดและการประเมินผล การเรียนเป็นกิจกรรมที่สำคัญอย่างหนึ่งในบทบาทของผู้สอน เพราะนอกจากใช้เป็นมาตรฐานสำหรับ ประเมินความรู้ความสามารถของผู้เรียนแล้วยังใช้เป็นมาตรการในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของ ผู้สอนว่าได้ผลเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ด้วย จะนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถดำเนินการวัดและการประเมินผลการเรียนได้เป็นอย่างดี

การเรียนการสอนและการประเมินผลเป็นกิจกรรมที่ต้องมีคู่กันเสมอ ดังคำกล่าวของ ชาล แพรตต์กูล (2518 : 1) ที่ว่า “ณ ที่ได้มีสอน ที่นั่นก็มีสอบ” และสมดคล้องกับพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 มาตรา 26 ที่กำหนดไว้ชัดเจนว่า “ให้สถานศึกษาจัด การประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอน” ด้วยเหตุนี้สถานศึกษา ทุกประเภท จึงต้องกำหนดให้มีการประเมินผลการเรียนของผู้เรียนในทุกระดับชั้นและทุกรายวิชา หรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยทั่วไปถือเป็นหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงของผู้สอนและผู้เรียน สามารถนำผลการประเมินไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า ส่งผลให้ระบบการเรียนการสอนมี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สถาบันราชภัฏสงขลาเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์ให้ การศึกษาวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการวิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ปรับปรุง ถ่ายทอดและ พัฒนาเทคโนโลยี นำนวัตกรรม ผลิตครุและส่งเสริมวิทยฐานะครุ(สถาบันราชภัฏสงขลา, 2545 :2) ดังนั้นสถาบันจึงมีภาระกิจหลักในการให้บริการทางวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงตามความ ต้องการของท้องถิ่นอย่างมีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับของสังคม

ในทางวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง สถาบันราชภัฏสงขลาได้ผลิตบัณฑิตตามหลักสูตร สถาบันราชภัฏ พ.ศ.2538 จำนวน 3 สาขา ได้แก่ สาขาวิชาศึกษา วิทยาศาสตร์ และศิลปศาสตร์ การบริหารงานด้านวิชาการแบ่งออกเป็น 7 คณะ ได้แก่ คณะครุศาสตร์ มนุษยศาสตร์และสังคม ศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิทยาการจัดการ เทคโนโลยีการเกษตร เทคโนโลยีอุตสาหกรรม และศิลปกรรมศาสตร์ ซึ่งในแต่ละคณะยังแบ่งการบริหารออกเป็นไปร่วมวิชาต่างๆ(สถาบันราชภัฏ สงขลา, 2545 :52-55) นอกจากนี้สถาบันยังมีบัณฑิตศึกษา จัดการบริหารหลักสูตรสูงกว่าระดับ ปริญญาตรี จึงนับได้ว่าสถาบันราชภัฏสงขลาเป็นแหล่งบริการทางวิชาการและวิชาชีพต่าง ๆ ทั้งใน ระดับอนุปริญญา ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

การจัดการศึกษาของสถาบันราชภัฏสงขลา ก็เป็นเช่นเดียวกับสถาบันอุดมศึกษาโดยทั่วไป กล่าวคือ จัดการเรียนการสอนเป็นระบบหน่วยกิตและประเมินผลการเรียนด้วยระบบการให้ระดับ คะแนนหรือเกรด(grade) โดยพิจารณาเป็นรายวิชา การตัดเกรดเป็นการประเมินผลการเรียน ของนิสิตนักศึกษาที่แพร่หลายมากที่สุดในปัจจุบัน การตัดเกรดจะเข้ามาเมื่อบาทต่อการประเมิน ผลการเรียนหลังจากที่มีการรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียน มีการวิเคราะห์ข้อมูล และจัด กระทำในเชิงคะแนนรวมของผู้เรียนเป็นรายบุคคลแล้วจึงพิจารณาให้เกรดแต่ละคน การให้เกรด อาจเสนอในรูปตัวอักษรไทย อังกฤษ ตัวเลข หรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ ก็ได้ แต่ต้องมีความหมาย กำกับไว้เสมอ (อุทุมพร จำรมาน, 2530 : 43)

สถาบันราชภัฏสงขลา (2545 :103-104) ใช้ระบบการประเมินผลการเรียน 2 ระบบคือ ระบบให้ระดับคะแนนซึ่งแบ่งเป็น 8 ระดับ ได้แก่ A B⁺ B C⁺ C D⁺ D และ E มีความหมายของ ผลการเรียนว่า ดีเยี่ยม ดีมาก ดี พอใช้ อ่อน อ่อนมาก และตก ตามลำดับ และมีค่า ระดับคะแนนเป็น 4.0 3.5 3.0 2.5 2.0 1.5 1.0 และ 0 ตามลำดับ และระบบให้ ระดับคะแนนเป็นสัญลักษณ์ที่ไม่มีค่าเป็นตัวเลข มี 3 ระดับ ได้แก่ PD(Pass with Distinction) หรือผ่านดีเยี่ยม P(Pass) หรือผ่าน และ F (Fail) หรือตก นอกจากนี้ยังมีสัญลักษณ์ที่ใช้ในโอกาส อื่น ๆ เมื่อไม่สามารถประเมินผลได้ ได้แก่ I (Incomplete) เมื่อการประเมินผลยังไม่สมบูรณ์

W (Withdraw) เมื่อนักศึกษาได้รับการอนุมัติให้ถอนในรายวิชานั้นและ Au (Audit) เมื่อนักศึกษาลงทะเบียนเพื่อร่วมฟังโดยไม่นับหน่วยกิตและต้องปฏิบัติงานตามเกณฑ์ที่ผู้สอนกำหนด

สถาบันราชภัฏสงขลา (2545:43)กำหนดปริมาณการศึกษาแต่ละรายวิชาด้วยระบบหน่วยกิต หรือมาตราที่แสดงถึงเวลาเรียนเป็นคabit ต่อสัปดาห์ ในหนึ่งคาบต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 50 นาที และหน่วยกิตแสดงค่าระดับความสำคัญในแต่ละรายวิชา โดยเขียนเป็นรหัสระบุจำนวนหน่วยกิต ตามด้วยคabit สอนทฤษฎีและคabit การปฏิบัติ ดังนี้

รหัส 3 (3-0) เป็นวิชา 3 หน่วยกิต สอนทฤษฎี 3 คาบ / สัปดาห์

รหัส 2 (0-4) เป็นวิชา 2 หน่วยกิต การปฏิบัติ 4 คาบ / สัปดาห์

รหัส 1 (60) เป็นวิชา 1 หน่วยกิต การปฏิบัติ 60 คาบ / ภาคเรียน

รหัส 2 (1-2) เป็นวิชา 2 หน่วยกิต สอนทฤษฎี 1 คาบ และการปฏิบัติ 2 คาบ / สัปดาห์

ตามหลักสูตรสถาบันราชภัฏ พ.ศ. 2543 รายวิชาต่าง ๆ ตามรหัสข้างต้น จำแนกตาม ลักษณะวิชาได้ 3 แบบ คือ วิชาทฤษฎี วิชาปฏิบัติ และวิชาทฤษฎีและปฏิบัติ

เนื่องจากสถาบันราชภัฏสงขลาเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ให้การศึกษาทั้งทางวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ดำเนินการสอนหลายสาขาวิชาดังกล่าวมาแล้ว ดังนั้น จึงมีอาจารย์ผู้สอนหลากหลายสาขาวิชา แต่ละคนมีความรู้และความสามารถแห่งศาสตร์ที่ได้ศึกษามา และต่างก็เป็นผู้เชี่ยวชาญในทางวิชาการและวิชาชีพของตน การประเมินผลการเรียนค่อนข้างเป็นเอกเทศ และแต่ละคนมีอิสระในการพิจารณาตัดสินให้ระดับคะแนนด้วยวิธีการและเกณฑ์ที่ตนคิดว่าเหมาะสมมากที่สุด การให้อันดับคะแนนหรือเกรด เป็นกิจกรรมที่ซับซ้อนสำหรับอาจารย์ในมหาวิทยาลัย แม้ว่าอันดับคะแนนจะมีผลต่อนิสิตนักศึกษามาก แต่มหาวิทยาลัยเกือบทุกแห่งต่างก็ไม่ได้ให้แนวทางแก้อาจารย์ในการกำหนดอันดับคะแนนให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ทำให้อาจารย์ผู้สอนแต่ละคนคิดหาแนวทางของตนเอง ก่อให้เกิดผลก็คือ เกรดของวิชานั้นแตกต่างจากเกรดของอีกวิชานั่น (อุทุมพร จำรมาน, 2530:43)

อีเบล (Ebel ,1965 อ้างถึงใน สุปราณี อัศวชีพ, 2536:27) ได้ชี้ให้เห็นความสำคัญของการให้เกรดว่า ถ้าระบบการให้เกรดของผู้สอนไม่มีการวางแผนอย่างให้สอดคล้องกัน การให้เกรดจะไม่มีความหมายและจะใช้ประโยชน์ในด้านใดมิได้ การให้เกรดมักมีปัญหามากในทุกระดับ การศึกษาแต่ไม่มีผู้ใดแก้ปัญหาได้เด็ดขาด ทั้งนี้เนื่องจากข้อบกพร่องในเรื่องของหน่วยที่ใช้วัดความเชื่อมั่นของเครื่องมือที่ใช้วัด ความยุ่งยากซับซ้อนของมาตรฐานการวัดหรือคะแนน เกณฑ์เฉพาะที่ควรจะยึดถือว่าเป็นวิธีการให้เกรดที่ดี (Dourost ,1962 อ้างถึงใน สุปราณี อัศวชีพ, 2536:27-28) คือ

1. การให้เกรดหรือการให้คะแนน ต้องมีความเป็นปัจจัยมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้
2. ต้องยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลในแง่ของศักยภาพในการเรียน

3. คําแนะนําสํานักศึกษาของบุคคลต้องแสดงให้เห็นถึงสถานะของแต่ละบุคคลในกลุ่มนั้น ๆ ที่เขามีส่วนเกี่ยวข้องอยู่

4. คําแนะนํา ต้องง่ายต่อการคิดคำนวณและการตีความหมาย
5. วิธีการให้คําแนะนําต้องสอดคล้องกับระดับการศึกษาที่สูงขึ้น
6. วิธีการให้คําแนะนําสามารถวิเคราะห์ได้อย่างมีความหมาย

ระดับคําแนะนําโดยตรงต่อนักศึกษา นอกจากแสดงถึงความสำเร็จในการเรียนหรือแสดงถึงระดับความรู้ความสามารถและทักษะของผู้เรียนในแต่ละรายวิชาแล้ว ยังส่งผลโดยตรงต่อคําแนะนําผลการเรียนเฉลี่ย (Grade Point Average : GPA) ของนักศึกษาซึ่งมีความสำคัญ เพราะเป็นข้อมูลด้านการศึกษาที่ติดตัวตลอดชีวิต ถ้าการให้ระดับคําแนะนําไม่สอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริง หรือเกณฑ์การประเมินของอาจารย์มีความแตกต่างกันแล้วย่อมทำให้ผู้สำเร็จการศึกษา อาจมีโอกาสหรือเสียโอกาสในการศึกษาต่อ การบรรจุเข้าทำงาน การขอรับสิทธิพิเศษต่าง ๆ รวมทั้งส่งผลกระทบเชิงคุณภาพของบัณฑิตและความเชื่อถือของสังคม ดังนั้นการให้ระดับคําแนะนําจึงต้องพิจารณาภัยอย่างละเอียดรอบคอบ ถูกต้องและเหมาะสม ยุติธรรม และสอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริง

อนึ่ง การจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา เน้นความเป็นอิสระและความเป็นเลิศทางวิชาการ การเรียนการสอนจึงอยู่ในความรับผิดชอบของอาจารย์ผู้สอน เพราะถือว่าการเรียนการสอนในระดับนี้ ผู้เรียนเป็นผู้ใหญ่ที่มีความคิด มีความรับผิดชอบอีกทั้งผู้สอนก็เป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในศาสตร์แห่งวิชาชีพของตน การเรียนการสอนจึงมีสภาพเหมือนกับการทดลองกันระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนว่าจะเรียนจะสอนกันอย่างไร อาจารย์ผู้สอนทุกท่านจึงควรจัดทำแนวทางเรียนการสอนแจกนักศึกษาในสปดาห์แรกของการเรียนการสอนในแต่ละภาคเรียน เพื่อทำความเข้าใจและทดลองร่วมกันระหว่างผู้สอนและนักศึกษาในกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งด้านการวัดและประเมินผล เพื่อให้การประเมินผลการเรียนของนักศึกษาสถาบันราชภัฏสงขลาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริง จึงจำเป็นต้องทำการวิเคราะห์การประเมินผลการเรียนของนักศึกษาในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน เครื่องมือวัดผลการเรียน คําแนะนําจากการวัดผลการเรียน เกณฑ์การประเมินผลและการให้ระดับคําแนะนํา กระบวนการจัดการเรียนการสอน ระดับคําแนะนําของนักศึกษาในวิชาทฤษฎี วิชาปฏิบัติ และวิชาทฤษฎีและปฏิบัติ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ทำให้เห็นภาพรวมของการประเมินผลการเรียนของนักศึกษา ซึ่งสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ตลอดทั้งใช้กำหนดเป็นแนวทางในการปฏิบัติด้านการประเมินผลการเรียนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอน ส่งผลให้สถาบันราชภัฏสงขลาผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและนำไปสู่การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพของสถาบันไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. วิเคราะห์การประเมินผลการเรียนในสถาบันราชภัฏสงขลา ในด้านการเรียนการสอน เครื่องมือวัดผลการเรียน คะแนนจากการวัดผลการเรียน เกณฑ์การประเมินและการให้ระดับคะแนน

2. วิเคราะห์การกระจายของระดับคะแนนผลการเรียนของนักศึกษาสถาบันราชภัฏสงขลา สังกัดคณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำแนกตามลักษณะวิชา ในประเด็นต่อไปนี้

2.1 ในภาพรวมระดับโปรแกรมวิชา

2.2 การเปรียบเทียบระหว่างโปรแกรมวิชาภายในคณะเดียวกัน

2.3 ในภาพรวมระดับคณะ

2.4 การเปรียบเทียบระหว่างคณะ

2.5 ในภาพรวมระดับสถาบัน

คำถามในการวิจัย

1. อาจารย์สถาบันราชภัฏสงขลาปฏิบัติอย่างไรในการประเมินผลการเรียนในด้านต่อไปนี้

ก. ด้านการเรียนการสอน

ข. เครื่องมือวัดผลการเรียน

ค. คะแนนจากการวัดผลการเรียน

ง. เกณฑ์การประเมินและการให้ระดับคะแนน

2. การกระจายของระดับคะแนนผลการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันราชภัฏสงขลา จำแนกตามลักษณะวิชา มีการกระจายเป็นอย่างไร ตามประเด็นต่อไปนี้

2.1 ในภาพรวมระดับโปรแกรมวิชา

2.2 เปรียบเทียบระหว่างโปรแกรมวิชาภายในคณะเดียวกัน

2.3 ในภาพรวมระดับคณะ

2.4 เปรียบเทียบระหว่างคณะ

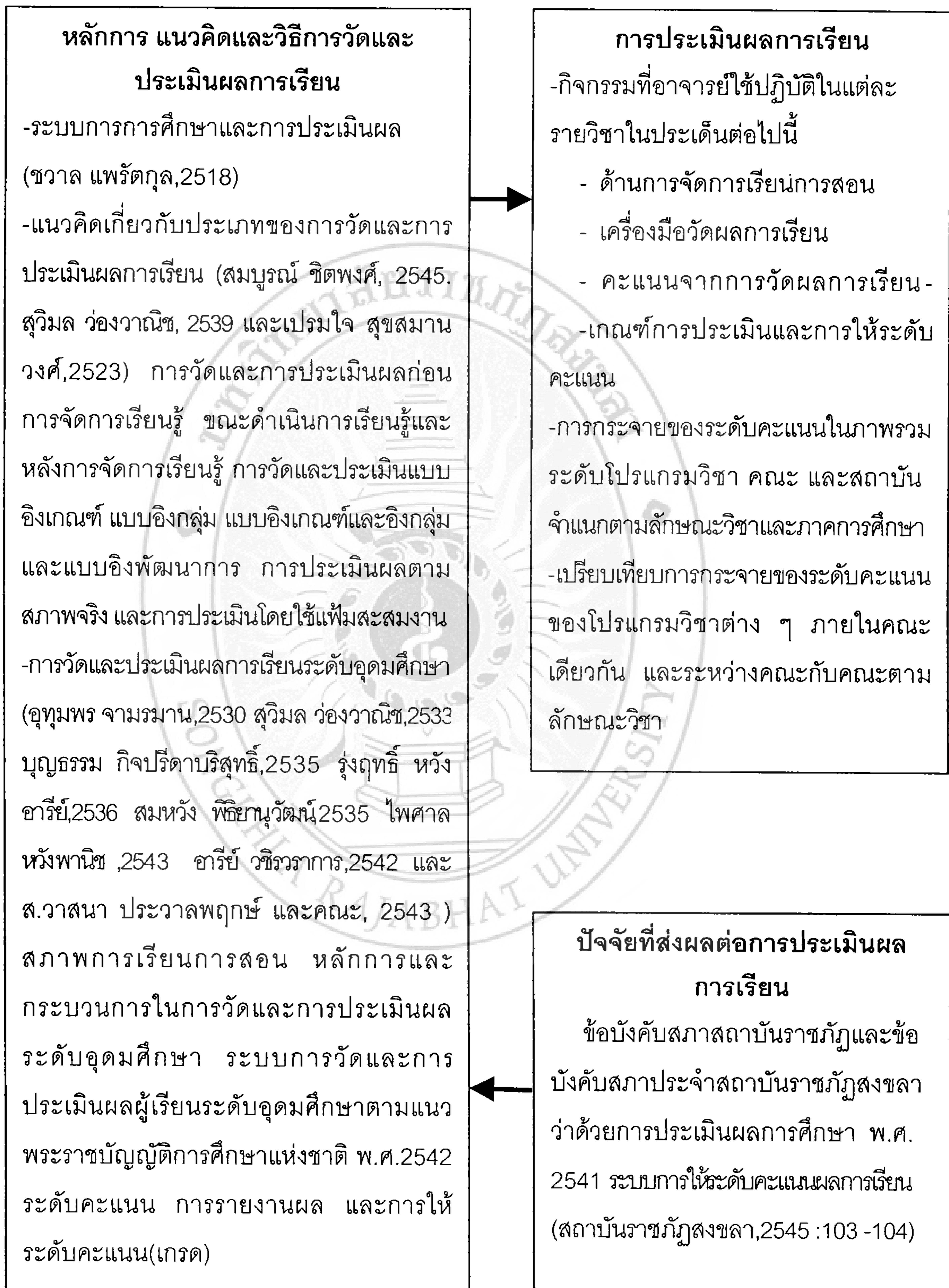
2.5 ในภาพรวมระดับสถาบัน

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวความคิดในการวิจัยโดยยึดหลักการ แนวคิด วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนในระดับอุดมศึกษา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ระบบการศึกษาและระบบการประเมินผลการเรียน (ชาล แพรตต์กุล, 2518 : 18)
  2. แนวคิดของการวัดและประเมิน จำแนกตามวัตถุประสงค์และกรอบการอ้างอิง การประเมิน ตามสภาพจริง และการประเมินโดยใช้เพิ่มสะสภางาน (สมบูรณ์ ชิตพงศ์, 2545 :8-10 สุวิมล ว่องวนิช, 2539 :34-35 เปรมใจ สุขสมานวงศ์, 2523 :37-38 บุญเชิด กิจโภณันตพงษ์, 2544 :126 และอารีย์ วชิราภาร, 2542 : 25-25 และ 93)
  3. การวัดและประเมินผลการเรียนระดับอุดมศึกษา ระบบการเรียนการสอน สภาพการเรียน การสอน และการประเมินผลการเรียน(อุทุมพร จำร mana, 2530 :1-2 สุวิมล ว่องวนิช, 2533 :4-6 และรุ่งฤทธิ์ หวังอารีย์, 2536 :96-101)
    - 3.1 กระบวนการวัดและประเมินผลผู้เรียน (ไฟศาล หวังพานิช, 2543 :13-25)
    - 3.2 หลักการวัดและประเมินผลการเรียน (สมหวัง พิริยานุวัฒน์, 2535 :67-68)
  4. ระบบการวัดและประเมินผลผู้เรียนระดับอุดมศึกษาตามแนวทางราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ส. วสนา ประวัลพฤกษ์ และคณะ, 2543 : (7)-(13))
    - 4.1 แนวคิดและหลักการประเมินผู้เรียนระดับอุดมศึกษา
    - 4.2 ข้อเสนอแนะกระบวนการทัศน์ใหม่ของการประเมิน
    - 4.3 ข้อเสนอในการพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลผู้เรียนระดับอุดมศึกษา
  5. ระดับค่าคะแนนและการรายงานผล (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2535 : 195-200 ส.วสนา ประวัลพฤกษ์ และคณะ, 2543 :44-50 และอารีย์ วชิราภาร, 2542 :284-289)
  6. การกำหนดระดับค่าคะแนนหรือการตัดเกรด (ไฟศาล หวังพานิช, 2543 :48-53)
  7. ข้อบังคับสถาบันราชภัฏสงขลาและข้อบังคับสถาบันราชภัฏสงขลาว่าด้วย การประเมินผลการศึกษา พ.ศ. 2541 (สถาบันราชภัฏสงขลา, 2545 : 103-104)
- จากหลักการ แนวคิด และวิธีการวัดและประเมินผลดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมากำหนด เป็นกรอบแนวความคิดในการวิจัย การวิเคราะห์การประเมินผลการเรียนของนักศึกษาสถาบัน ราชภัฏสงขลา ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะสถาบันราชภัฏสงขลา ปีการศึกษา 2545 และใช้ข้อมูลระดับผลการเรียนของนักศึกษา ปีการศึกษา 2544 เนื่องจากเป็นการศึกษาจากสภาพปัจจุบันเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ในการพิจารณาพัฒนาสถาบันราชภัฏสงขลาโดยเฉพาะในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างอาจารย์

ประชากรเป็นอาจารย์สถาบันราชภัฏสงขลา สอนนักศึกษาภาคปกติ ปีการศึกษา 2545 จำนวน 247 คน และเลือกกลุ่มตัวอย่างอาจารย์ โดยไม่คำนึงถึงโอกาสความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) แบบมีจุดมุ่งหมาย (Purposive Sampling) (นภพธร ลิงหตุ, 2542 : 44) โดยเลือกเฉพาะเจาะจงอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนอย่างน้อย 1 ปีการศึกษา จำนวน 236 คน เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างนักศึกษา

ประชากรเป็นนักศึกษาสถาบันราชภัฏสงขลา ภาคปกติ ศึกษาอยู่ในระดับอนุปริญญา หรือระดับปริญญาตรี ในปีการศึกษา 2544 เลือกกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาโดยไม่คำนึงถึงโอกาสความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) แบบมีจุดมุ่งหมาย (Purposive Sampling) (นภพธร ลิงหตุ, 2542 : 44) โดยเลือกเฉพาะเจาะจงนักศึกษาสังกัดคณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 1,929 คน

3. ในการวิเคราะห์การประเมินผลการเรียนในสถาบันราชภัฏสงขลา ศึกษาเฉพาะด้านการเรียน การสอน เครื่องมือวัดผลการเรียน คะแนนจากการวัดผลการเรียน เกณฑ์การประเมินและการให้ระดับคะแนน

4. ระดับคะแนนผลการเรียนของนักศึกษาที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ A B⁺ B C⁺ C D⁺ D และ E โดยแต่ละรายวิชาที่มีรหัสวิชาเดียวกันต้องมีผู้เรียนทั้งหมดไม่ต่ำกว่า 15 คน

5. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

5.1 การวิเคราะห์การประเมินผลการเรียนของนักศึกษาสถาบันราชภัฏสงขลา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ คะแนนที่อาจารย์สังกัด

ตัวแบบ ได้แก่ การประเมินผลการเรียนในด้านการเรียนการสอน เครื่องมือวัดผลการเรียน คะแนนจากการวัดผลการเรียน เกณฑ์การประเมินและการให้ระดับคะแนน

5.2 การวิเคราะห์การกระจาย ของระดับคะแนนผลการเรียนของนักศึกษาสถาบันราชภัฏสงขลา

ตัวแบบอิสระ ได้แก่ ภาคการศึกษา ลักษณะวิชา โปรแกรมวิชา และคณะ

ตัวแบบ ได้แก่ การกระจายของระดับคะแนนผลการเรียนของนักศึกษา

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ผู้จัดทำนวนิยาย คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. อาจารย์ หมายถึง ผู้ปฏิบัติหน้าที่สอนนักศึกษาสถาบันราชภัฏสงขลา ในภาคปกติ ปีการศึกษา 2545 และมีประสบการณ์ในการสอนอย่างน้อย 1 ปีการศึกษา

2. นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาสถาบันราชภัฏสงขลา ภาคปกติในปีการศึกษา 2544 ทุกชั้นปี ในระดับอนุปริญญาและระดับปริญญาตรี สังกัดคณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

3. การประเมินผลการเรียน หมายถึง กิจกรรมที่อาจารย์ใช้ปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การประเมินและการให้ระดับคะแนน ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านการเรียนการสอน เครื่องมือวัดผลการเรียน คะแนนจากการวัดผลการเรียน เกณฑ์การประเมินและการให้ระดับคะแนน

4. การเรียนการสอน หมายถึง กิจกรรมที่อาจารย์ใช้ปฏิบัติร่วมกับนักศึกษา เพื่อให้นักศึกษามีพัฒนาระบบที่ดี หรือความสามารถในการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

5. เครื่องมือวัดผลการเรียน หมายถึง สิ่งที่อาจารย์ใช้วัดความรู้ความสามารถ และความสามารถ ทางทักษะ ในการเรียนรู้ของนักศึกษา ได้แก่ แบบทดสอบ การสัมภาษณ์ การศึกษาค้นคว้าและรายงาน แบบประเมินพัฒนาระบบที่ดี ของนักศึกษา เป็นต้น

6. คะแนน หมายถึง ตัวเลขหรือสัญลักษณ์ใช้แทนความสามารถในการเรียนรู้

7. เกณฑ์การประเมิน หมายถึง ปริมาณหรือคุณภาพของความสามารถในการเรียนรู้ที่อาจารย์ผู้สอนกำหนดไว้เพื่อการจำแนกความสามารถของนักศึกษา

8. ระดับคะแนนหรือเกรดหมายถึง ระดับผลการเรียนที่ประเมินตามเกณฑ์ที่กำหนด ได้แก่ A B⁺ B C⁺ C D⁺ D และ E ซึ่งมีความหมายว่า มีผลการเรียน ดีเยี่ยม ดีมาก ดี พอใช้ อ่อน อ่อนมาก และตก ตามลำดับ และมีค่าระดับคะแนนเป็น 4.00 3.50 3.00 2.50 2.00 1.50 1.00 และ 0 ตามลำดับ

9. การกระจายของระดับคะแนน หมายถึง การมีจำนวนนักศึกษาได้รับระดับคะแนนในระดับใดระดับหนึ่งหรือหลายระดับ

10. ระดับการกระจายของระดับคะแนน หมายถึง ความแตกต่างของระดับคะแนนที่นักศึกษาได้รับเมื่อจัดเรียงระดับคะแนนตามลำดับค่าระดับคะแนน

11. ลักษณะวิชา จำแนกออกเป็น 3 ลักษณะได้แก่ วิชาทฤษฎี วิชาปฏิบัติ และวิชาทฤษฎีและปฏิบัติ โดยพิจารณาจากหัวสรุปจำนวนหน่วยกิตตามด้วยจำนวนควบสองทฤษฎี และควบการปฏิบัติ

12. สถาบัน หมายถึง สถาบันราชภัฏสงขลา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยครั้งนี้ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับมี ดังนี้

1. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนที่อาจารย์สถาบันราชภัฏสงขลาใช้ปฏิบัติ ในด้านต่อไปนี้ ด้านการจัดการเรียนการสอน เครื่องมือวัดผลการเรียน คะแนนจากการวัดผล การเรียน เกณฑ์การประเมินและการให้ระดับคะแนน

2. ได้ข้อมูลการกระจายของระดับคะแนนผลการเรียนของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำแนกตามลักษณะวิชา ดังนี้

2.1 ข้อมูลในภาพรวมระดับโปรแกรมวิชา

2.2 การเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างโปรแกรมวิชาภายในคณะเดียวกัน

2.3 ข้อมูลในภาพรวมระดับคณะ

2.4 การเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างคณะ

2.5 ข้อมูลในภาพรวมระดับสถาบัน

3. ได้ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการกำหนดนโยบายในการปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผล การเรียนเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้น